

Procedure Schoolverlaters

2023-2024

Voorwoord

Voor u ligt het document 'Procedure Schoolverlaters 2023-2024' van SBO de Welle. Vanaf schooljaar 2023-2024 heeft het ministerie van OCW de wet rondom de eindtoetsing veranderd. Deze wetswijziging houdt in dat de eindtoets voortaan doorstroomtoets heet. Daarnaast zijn er veranderingen aangebracht in het tijdpad van het schoolverlaterstraject. In deze procedure zijn de genoemde wijzigingen doorgevoerd.

SBO de Welle heeft deze procedure aangenomen en zal op ..... (datum) voorgelegd worden aan de medezeggenschapsraad van SBO de Welle.

Inleiding

In dit document wordt u geïnformeerd over de procedure die SBO de Welle volgt om te komen tot een passend schooladvies voor leerlingen die de overstap maken naar het voortgezet onderwijs.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school, de betrokken medewerkers, en ouders/verzorgers om elke leerling op het juiste niveau in te laten stromen in het voortgezet onderwijs. Het schooladvies is een professionele inschatting van medewerkers van SBO de Welle. Doel is dat elke leerling op een plek in het voortgezet onderwijs terecht komt dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en ambities.

Deze procedure beoogt ouders, leerlingen en betrokkenen meer helderheid en inzicht te geven in de overwegingen en werkwijzen die bijdragen aan de totstandkoming van het schooladvies. Vanaf groep 6 worden ouders/verzorgers actief betrokken bij het schooladviesproces zodat inzichten en verwachtingen op elkaar afgestemd kunnen worden.

Wet- en regelgeving¹

Wet- en regelgeving is leidend voor de schooladviesprocedure.

Leerplicht

Jongeren tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen tot ze een startkwalificatie² hebben of 18 jaar worden. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de leerplicht. Voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht. Ouders of verzorgers van jongeren tussen de 5 en 16 jaar moeten hun kinderen inschrijven op een school. Volgens de leerplichtwet moeten jongeren ook echt naar die school gaan.

Doorstroomtoets

De eindtoets voor het basisonderwijs heet vanaf het schooljaar 2023-2024 'doorstroomtoets'. Hierdoor wordt duidelijker dat de leerling in ontwikkeling is en zich na het basisonderwijs verder ontwikkelt. Alle leerlingen maken in groep 8 een doorstroomtoets. Dit geldt voor leerlingen in het regulier onderwijs, het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs. Alleen leerlingen die uitstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs binnen de uitstroomprofielen arbeidsmarkt of dagbesteding hoeven de doorstroomtoets niet te maken.

De doorstroomtoets meet in elk geval een aantal inhouden op het gebied van taal (begrijpend lezen en spelling) en rekenen. School heeft de keuze uit een aantal, door het College van Toetsen en Examens (CvTE), goedgekeurde doorstroomtoetsen. Alle leerlingen van een school maken een doorstroomtoets van dezelfde aanbieder. De doorstroomtoets wordt tussen 1 en 15 februari afgenomen.

Het schooladvies

Leerlingen ontvangen tussen 10 en 31 januari hun voorlopig schooladvies. Dit advies wordt schriftelijk vastgelegd en besproken met leerlingen en hun ouders/verzorgers. De school ontvangt de uitslagen van de doorstroomtoets uiterlijk 15 maart. Krijgt de leerling een hoger toetsadvies dan het voorlopig schooladvies? Dan geeft school een hoger definitief schooladvies. Alleen als het in het belang van de leerling is, kan school besluiten het advies niet te verhogen. De school moet dit motiveren. Is het resultaat op de doorstroomtoets lager of gelijk aan het voorlopig schooladvies dan wordt het schooladvies niet naar beneden bijgesteld. Het schooladvies wordt dan automatisch een definitief advies. Leerlingen en hun ouders/verzorgers ontvangen uiterlijk 24 maart het definitieve schooladvies.

Ouders/verzorgers die het niet eens zijn met het definitieve schooladvies kunnen hierover in gesprek gaan met de leerkracht, intern begeleider of directeur van de school. Als ouders niet tevreden zijn over de uitkomst van de gesprekken kunnen zij een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. De klachtenprocedure is opgenomen in de schoolgids.

---

¹ Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schooladvies-en-doorstroomtoets-basisschool>

² Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

De school voor voortgezet onderwijs kan een leerling wel hoger plaatsen dan het schooladvies, lager plaatsen is alleen toegestaan op verzoek van de ouders. Het schooladvies is leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. Een school voor voortgezet onderwijs mag een leerling niet weigeren als de school de toetsscores te laag vindt. Ook mag de school voor voortgezet onderwijs geen extra testen/toetsen bij de leerlingen afnemen om het niveau te bepalen. Ook mag de school geen extra gegevens eisen als tweede gegeven van de basisschool (bijv. intelligentie-onderzoeken of gegevens uit het leerlingvolgsysteem). De basisschool gebruikt deze gegevens echter wel voor het schooladvies.

Aanmelding school voor voortgezet onderwijs

In de week van 25 tot 31 maart melden alle schoolverlaters zich tegelijk, met hun definitieve schooladvies, aan op een school voor voortgezet onderwijs. Er is dus één aanmeldweek. Hierdoor maken alle leerlingen evenveel kans op een plek op de school van hun voorkeur en die past bij het definitieve schooladvies.

Leerlingen die mogelijk de overstap maken naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), kunnen zich al eerder met een voorlopig schooladvies aanmelden bij het VSO.

Groep 8, schoolverlaters

In het schooljaar waarin de leerling 12 jaar wordt (tussen 1 oktober en 30 september), spreken we van de leerling als potentieel schoolverlater. De school hanteert onderstaande richtlijnen bij de tot standkoming van het schooladvies.

Bepalen en onderbouwen schooladvies

Het schooladvies is geen momentopname, maar gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van het kind. De gehele schoolloopbaan van de leerlingen is relevant bij de totstandkoming van het schooladvies. In het schooladvies staat welk niveau het beste bij de leerling past. Dit advies is gebaseerd op toetsresultaten uit alle schooljaren, sociaal-emotionele vaardigheden, gedragskenmerken, praktijkgerichte vaardigheden, werkhouding en motivatie. Indien er sprake is van specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden die meegenomen om het advies te bepalen.

In groep 8 doen alle leerlingen, na schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers, mee met de adaptieve digitale intelligentie test (ADIT). Deze test is ondersteunend bij het onderbouwen van een passend schooladvies en het in beeld brengen van de ondersteuningsbehoefte. Daarnaast biedt de ADIT een goede onderbouwing voor resultaten uit de doorstroomtoets. De uitslag van de doorstroomtoets kan het voorlopige schooladvies positief beïnvloeden.

Procedure schooladvies

Reële uitstroomverwachting groep 6

Aan het einde van leerjaar 5 formuleert de orthopedagoog een reële uitstroomverwachting. Deze verwachting wordt gebaseerd op de aspecten zoals genoemd bij 'bepalen en onderbouwen schooladvies'. Deze reële uitstroomverwachting wordt schriftelijk vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OP). De uitstroomverwachting wordt aan het einde van het schooljaar van leerjaar 5 of in het startgesprek in leerjaar 6 met ouders/verzorgers besproken. In de volgende schooljaren wordt de uitstroomverwachting telkens geëvalueerd door de leerkracht(en), intern begeleider en orthopedagoog aan het einde van het schooljaar en besproken met ouders/verzorgers.

Voorlopig uitstroomadvies groep 7

Aan het einde van leerjaar 7 ontvangt de leerling een voorlopig uitstroomadvies. Dit advies wordt schriftelijk vastgelegd in het OP en besproken met de leerling en ouders/verzorgers. Tijdens het huisbezoek/startgesprek in groep 8 zal de leerkracht het voorlopige uitstroomadvies nogmaals bespreken met leerlingen en ouders/verzorgers.

Oriëntatie school voor voortgezet onderwijs

Ouders/verzorgers en leerlingen oriënteren zich op een geschikte school op basis van het voorlopig advies. Groep 8 bezoekt onder leiding van een leerkracht enkele scholen. De scholen voor voortgezet onderwijs organiseren informatieavonden, open dagen en lessen (zie <https://voalmelo.nl/>).

Algemene ouderavond schoolverlaters

Aan het begin van het schooljaar is er, als onderdeel van de algemene ouderavond, een informatieavond voor ouders/verzorgers van de schoolverlaters en leerlingen uit leerjaar 7. Deze informatieavond staat hoofdzakelijk in het teken over de overgang naar het voortgezet onderwijs en de route ernaartoe. De adjunct directeur en intern begeleider zullen de ouders/verzorgers informeren over de schoolverlatersprocedure en bijbehorend tijdspad. Ouders die niet op de informatieavond aanwezig zijn, kunnen achteraf via de mail advies laten informeren.

Intelligentie test (ADIT)

In groep 8 doen alle leerlingen, na schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers, mee met de adaptieve digitale intelligentie test (ADIT). De test wordt door en op school gefaciliteerd. De orthopedagoog van school zal deze test klassikaal afnemen. In enkele gevallen kan de afname ook individueel plaatsvinden.

Voorlopig en definitief schooladvies

In januari ontvangen de leerlingen hun voorlopig schooladvies. Leerlingen worden met hun ouders/verzorgers op school uitgenodigd voor een individueel gesprek waarin het voorlopig schooladvies wordt besproken en toegelicht. Ouders/verzorgers ontvangen schriftelijk het voorlopig schooladvies. Ook ontvangen de leerlingen een aanmeldformulier voor de school voor voortgezet onderwijs van hun keuze. Begin februari wordt de doorstroomtoets³ bij alle leerlingen afgenomen. De uitslag van de doorstroomtoets kan het schooladvies positief beïnvloeden. In maart ontvangt de leerling schriftelijk het definitieve schooladvies. Een school voor voortgezet onderwijs plaatst de leerling op basis van het definitieve schooladvies van de basisschool.

Bij de totstandkoming van het schooladvies worden de huidige groepsleerkracht(en), orthopedagoog, intern begeleider en directie betrokken. De directie van SBO de Welle draagt altijd de eindverantwoordelijkheid voor de procedure en het de totstandkoming van het schooladvies.

Procedure voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Vanaf groep 7 vindt de voorbereiding plaats voor leerlingen met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Deze leerlingen komen mogelijk in aanmerking voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het VSO. Plaatsing in het VSO gebeurt aan de hand van de methodiek van handelingsgericht integraal arrangeren (PO-VO HIA). Indien afgifte van een TLV aan de orde is, sluit een deskundige van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs aan die namens het samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor het proces. Een PO-VO HIA mondt uit in een bindend schooladvies⁴.

Communicatie en afstemming voortgezet onderwijs

³ Op SBO de Welle wordt de ROUTE8 afgenomen.

⁴ Notitie SWV-2301 Overgang PO naar VO (mei 2017)

In overleg en in samenspraak met het voortgezet onderwijs zijn er afspraken gemaakt over het uitbrengen van een enkelvoudig (één schoolsoort) of dubbel schooladvies (twee aan elkaar grenzende schoolsoorten). Het dubbel schooladvies is geschikt voor leerlingen van wie nog niet helemaal helder is in welke schoolsoort de leerling het beste tot zijn recht komt. SBO de Welle heeft nauwe contacten met de scholen voor voortgezet onderwijs in Almelo en omstreken. Nadat er een aanmelding heeft plaatsgevonden, vindt er een 'warme' overdracht plaats. Dit houdt in dat de school voor voortgezet onderwijs contact opneemt met de basisschool en vragen stelt over de leerling. In dit gesprek wordt het schooladvies toegelicht en wordt de ontwikkeling van de leerling besproken.

Communicatie met ouders

Vanaf groep 6 worden voldoende voorbereidende gesprekken gehouden over een voorlopige uitstroomprognose, het voorlopige en definitieve schooladvies en de schoolverlatersprocedure met bijbehorend tijdpad. Ouders/verzorgers hebben, op papier of digitaal, inzage in de prognose en het advies en de onderbouwing ervan. Daarnaast worden ouders begeleid en ondersteund bij de schoolkeuze. Met betrekking tot de procedure van het schoolverlatersadvies zijn de wettelijke bepalingen leidend.

Voorwaarden aanmelding bij een reguliere school

Nadat open dagen van scholen voor voortgezet onderwijs zijn bezocht, maken leerlingen en hun ouders/verzorgers een keuze voor een school. Tijdens het voorlopig schooladviesgesprek ontvangen ouders/verzorgers een aanmeldformulier van de school naar keuze. Als het complete aanmeldformulier is ingevuld en ondertekend wordt het formulier ingeleverd bij de leerkracht. Het aanmeldformulier bestaat uit drie onderdelen. Deel I wordt ingevuld door ouders/verzorgers, deel II en III door school. De leerkrachten en orthopedagoog zorgen voor een compleet OP. Nadat ouders/verzorgers dit OP hebben gezien en getekend wordt het samen met het aanmeldformulier door SBO de Welle verstuurd naar het voortgezet onderwijs.

Zorgplicht

Nadat ouders/verzorgers hun kind schriftelijk, via de basisschool, hebben aangemeld, kan de zorgplicht ingaan. Zorgplicht houdt in dat elk kind een passende plek krijgt in het voortgezet onderwijs. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Zorgplicht geldt voor leerlingen die al op school zitten en voor leerlingen die worden aangemeld. De zorgplicht gaat in als blijkt dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft om het onderwijs goed te kunnen doorlopen. Indien de school voor voortgezet onderwijs geen passende plek kan bieden zoekt de school in overleg met ouders een naar passende plek. De opties zijn dan of een andere reguliere school of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Met de zorgplicht moet voorkomen worden dat leerlingen van school naar school worden gestuurd.

Bij de aanmelding bij een school voor voortgezet onderwijs worden onderstaande voorwaarden in acht genomen:

- Er is plaatsruimte op de school van aanmelding.

- Ouders/verzorgers respecteren de grondslag van de school.
- De leerling moet voldoen aan het 'Inrichtingsbesluit', dat wil zeggen dat er uitzicht moet zijn op het behalen van een diploma. Dit betekent dat een leerling met een VMBO advies niet toelaatbaar is op het VWO.
- Ouders moeten bij de aanmelding aangeven dat ze vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft.

De termijn om een passende plek voor de leerling te vinden, gaat in vanaf het moment dat de nieuwe school de aanmelding heeft ontvangen. Vervolgens heeft de school 6 weken de tijd om een passende plek te vinden. Dit zijn gewone weken, geen schoolweken. Eventueel kan deze termijn met 4 weken verlengd worden.

De zorgplicht geldt juridisch gezien voor het bevoegd gezag: het schoolbestuur. In de praktijk vult de school waar de leerling is aangemeld de zorgplicht in.

Vaststelling behoefte extra ondersteuning

Om te onderzoeken of een leerling extra ondersteuning nodig heeft, gebruikt de school het OP van de leerling en de informatie van ouders. SBO de Welle stelt voor alle leerlingen een ontwikkelingsperspectief (OP) op. Hierin staat het uitstroomniveau beschreven en welke ondersteuning en begeleiding de leerling nodig heeft en krijgt om dit niveau te halen. Het OP wordt jaarlijks tijdens het rapportgesprek met ouders/verzorgers besproken en ondertekend door ouders/verzorgers.

Volgen van de leerlingen

De scholen voor voortgezet onderwijs sturen in ieder geval gedurende een drietal jaren de gegevens van de resultaten van de leerlingen naar de basisschool. Deze gegevens worden verzameld door de directie. Jaarlijks wordt er gekeken naar de resultaten van de leerlingen in het derde jaar van het voortgezet onderwijs.

SBO de Welle heeft afspraken met de scholen voor voortgezet onderwijs over welke informatie zij wanneer en over welke periode terugkoppelen naar de school. De procedure en kwaliteit van de adviezen binnen de school worden geëvalueerd op basis van de gegevens die worden teruggekoppeld uit het voortgezet onderwijs. De intern begeleider van de bovenbouw stelt de evaluatie op.

Bijlage 1:

Tijdpad schoolverlaters 2023-2024

September

- 18 Ouderavond algemeen -> 1e deel plenair schoolverlaters en groep 7 i.v.m. uitleg schoolverlatersprocedure

Oktober

- 30-31 ADIT afname (één groep per ochtend)

November

- 01-02 ADIT afname (één groep per ochtend)
06-17 Afname CITO toetsen schoolverlaters

December

- 04-19 Voorlopig schooladvies formuleren op basis van LOVS, ADIT en B-toetsen CLIB (orthopedagoog, intern begeleider en leerkrachten).

Januari

- 10-31 Schoolverlaters ontvangen hun **voorlopig** schooladvies en aanmeldformulier keuze school voor voortgezet onderwijs
Bezoeken open dagen scholen voor voortgezet onderwijs

Februari

- 01-15 Afname CITO schoolverlaters
01-15 Doorstroomtoets (Route 8)
26 Rapport mee
29 Spreekavond facultatief voor schoolverlaters
Bezoeken open dagen scholen voor voortgezet onderwijs

Maart

- 15-24 Schoolverlaters ontvangen hun **definitieve** schooladvies.
25 Verkeersexamen schoolverlaters
25-31 ALLE schoolverlaters melden zich tegelijk, met hun definitieve schooladvies aan op de school voor voortgezet onderwijs

Juni

- 3-19 Afname CITO schoolverlaters

Juli

- 04 Rapport mee
09 Spreekavond facultatief voor schoolverlaters

Bijlage 2:

Leerling kenmerken per niveau

<https://www.bovo Haaglanden.nl/app/uploads/2022/08/Folder-onderwijstypen-vo-en-leerlingkenmerken.pdf>